

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика (виробнича)

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	D3. Менеджмент D. Бізнес, адміністрування та право
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-28)
Курс, семестр викладання	3-4 курс, 6-7 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	15 кредитів ЄКТС (450 академічних годин),
Мова викладання	Українська
Кафедра	Менеджменту та маркетингу
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробники / викладачі

ГАЛАН Людмила Володимирівна, доцент
кафедри менеджменту та маркетингу,
кандидат економічних наук, доцент

E-mail: galan.l@ukr.net
Тел.: +380 97 439 06 23

Консультації: щопонеділка з 14⁰⁰ до 16⁰⁰ год.,
каб. 324 (головний корпус)

Мета практики	формування, поглиблення та закріплення у здобувачів вищої освіти комплексу професійних умінь і навичок, необхідних для прийняття ефективних управлінських рішень у процесі здійснення фахової діяльності в умовах динамічного й конкурентного ринкового середовища.
Компетентності, формуванню яких сприяє практика	<p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК-2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК-3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК-4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК-5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>СК-7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК-9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК-11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК-12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН-3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН-4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН-5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН-6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН-7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН-8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН-10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН-11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН-12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН-13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН-14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН-16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і</p>

самокритичним.

ПРН-17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Програма виробничої практики

Загальне ознайомлення з підприємством (організацією) – об'єктом виробничої практики

Виробнича практика передбачає всебічне ознайомлення з організацією роботи підприємства, аналіз його фінансово-господарських показників за останні три роки та підготовку рекомендацій щодо вдосконалення діяльності. На початковому етапі здобувач вищої освіти має вивчити особливості фінансово-господарської діяльності, організаційну структуру та систему управління підприємством. У звіті необхідно подати характеристику статусу підприємства, включаючи дату створення, форму власності, організаційно-правову форму, мету діяльності та відповідність вимогам державної реєстрації. Також слід висвітлити нормативно-правову базу, опис господарської діяльності, особливості державного регулювання та систему управління з боку власників. Завершальним елементом є опис структури управління підприємством та огляд інструктивних і методичних матеріалів, що регламентують його діяльність.

Аналіз стану та результатів окремих напрямів діяльності підприємства (організації) – об'єкта практики

Головним завданням цього етапу виробничої практики є проведення оцінки ефективності системи управління та досягнутих показників за окремими функціональними напрямками діяльності підприємства чи організації, що виступає базою практики. Отримані результати аналізу необхідно систематизувати та представити у звіті про проходження практики, оформленому відповідно до запропонованої нижче структури.

Планово-економічна діяльність підприємства (організації)

Організація планово-економічної роботи передбачає аналіз функцій планово-економічної служби та її взаємодії з іншими підрозділами під час виконання завдань. Далі оцінюється методичне забезпечення планової та аналітичної діяльності, включно з методами аналізу економічних показників, обґрунтуванням планових значень і рівнем програмного забезпечення. Важливим етапом є дослідження системи аналізу та планування показників господарської діяльності та оцінка ефективності її роботи з урахуванням застосування комп'ютерної техніки й спеціалізованих програм. Окремо розглядається організація річного, календарного та оперативного планування і порядок складання графіків виконання робіт і випуску продукції. Завершальним елементом є аналіз річної фінансової й статистичної звітності підприємства для оцінки динаміки виробництва, обороту запасів, виручки, прибутку, витрат і фінансових результатів.

Управління виробничою (операційною) діяльністю підприємства (організації)

Аналіз виробничої діяльності підприємства охоплює оцінку обсягів випуску товарної та валової продукції, а також показників реалізації за видами й номенклатурними групами. Далі досліджується виробнича структура, включно з взаємодією основних, допоміжних і обслуговуючих підрозділів, а також система управління виробничими процесами та склад посадових осіб, відповідальних за організацію й контроль виробництва. Вивчається технологічна підготовка виробництва, організація робочих місць, оперативне управління та порядок здійснення виробничого контролю. Окремо аналізується штатний розпис і структура персоналу за категоріями, освітою, статтю та віком. Завершальним етапом є оцінка системи оплати праці, включаючи матеріальні й нематеріальні стимули, а також аналіз динаміки руху кадрів і чинників, що впливають на плинність персоналу.

Управління маркетинговою та логістичною діяльністю підприємства (організації)	Аналіз маркетингової та логістичної діяльності передбачає вивчення функцій відповідних підрозділів, нормативної документації, що регламентує їх роботу, та оцінку кількісного й якісного складу персоналу. Далі досліджуються джерела інформації, програмне забезпечення, порядок пошуку й відбору постачальників і споживачів, а також умови укладання угод та організація формування матеріальних ресурсів. Важливо оцінити частоту закупівель, обсяги поставок і фактори, що впливають на зміну попиту, а також порядок моніторингу та реагування на ці зміни. Окремо аналізуються комунікаційні заходи маркетингу, включаючи рекламу, стимули збуту, знижки, зв'язки з громадськістю та ефективність використання маркетингового бюджету. Завершальним етапом є оцінка обґрунтованості маркетингових планів, їх періодичності та узгодженості з стратегічними цілями підприємства.
Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства (організації)	Оцінка організації зовнішньоекономічної діяльності здійснюється за ключовими напрямками, що охоплюють аналіз обсягів і структури експорту та імпорту товарів і послуг, які реалізує підприємство. Вивчається конкурентне середовище на міжнародному ринку з визначенням основних компаній-суперників, їхніх позицій та стратегій діяльності. Проводиться аналіз основних економічних показників зовнішньоекономічної діяльності підприємства, що дозволяє оцінити її ефективність, виявити сильні та слабкі сторони, а також окреслити перспективи розвитку на світовому ринку
Управління обліково-фінансовою діяльністю підприємства (організації)	Характеристика облікової системи підприємства передбачає оцінку документообігу, аналіз програмного забезпечення та визначення методологічних підходів до аналітичного обліку, оцінки собівартості, активів і амортизації. Далі необхідно проаналізувати роботу фінансової служби, зокрема її кадровий склад, перелік функцій та якість підготовки аналітичних і контрольних матеріалів. Важливим етапом є дослідження фінансового планування, бюджетування, нормування та взаємодії підприємства з банківськими установами, включаючи організацію грошового обігу й рівень платіжної дисципліни. Окремо оцінюється повнота формування статутного капіталу та контроль за взаєморозрахунками з кредиторами, своєчасністю сплати податків і інших обов'язкових платежів. Завершальним елементом є аналіз фінансово-майнового стану підприємства за показниками платоспроможності, стійкості, ділової активності та рентабельності.
Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства (організації)	Аналіз інноваційної діяльності підприємства передбачає характеристику підрозділу або посадової особи, відповідальної за її реалізацію, та оцінку рівня інноваційної активності, включаючи впровадження нових технологій, продукції чи організаційних рішень. Далі необхідно класифікувати нововведення та визначити, чи відповідає кінцевий результат діяльності підприємства критеріям «інноваційної продукції» або «інноваційного продукту» згідно із законодавством. Важливо оцінити можливість віднесення підприємства до інноваційних, визначивши відповідність його діяльності вимогам Закону України «Про інноваційну діяльність». Окремо слід проаналізувати ефективність реалізованих інноваційних проєктів та оцінити результативність реальних інвестицій підприємства. Завершальним аспектом є визначення необхідності й доцільності подальших фінансових інвестицій для розвитку інноваційної діяльності.
Розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності підприємства (організації)	Здобувач вищої освіти має підготувати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремих напрямів діяльності підприємства або впровадження інновацій. Рекомендації можуть стосуватися оптимізації існуючих функціональних сфер, таких як планово-економічна, виробнича, маркетингова чи фінансово-облікова, а також запровадження нових рішень, зокрема випуску нової продукції, диверсифікації діяльності чи здійснення інвестицій. Розроблення пропозицій повинно ґрунтуватися на виявлених недоліках, використанні внутрішніх резервів та аналізі досвіду провідних підприємств. У звіті необхідно подати характеристику пропозиції, обґрунтування її доцільності, прогноз результатів і оцінку готовності

підприємства до впровадження. Завершальним елементом є розроблення плану організаційно-економічних заходів для реалізації запропонованого рішення.

Методи навчання

При проходженні виробничої практики використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні	<ul style="list-style-type: none"> • Участь у нарадах, зустрічах і робочих обговореннях на підприємстві. • Спостереження за діяльністю фахівців відділів підприємства з подальшим аналізом. • Обговорення практичних завдань із керівником практики на підприємстві. • Робота в команді над виконанням завдань в сфері менеджменту підприємства.
Практичні	<ul style="list-style-type: none"> • Виконання індивідуального завдання, визначеного програмою практики • Збір і опрацювання первинної інформації в сфері менеджменту на підприємстві. • Підготовка аналітичних матеріалів, необхідних для прийняття управлінських рішень. • Участь у розробленні або коригуванні стратегії чи планів підприємства. • Підготовка презентації результатів практичної діяльності.
Методи дистанційного навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Відеозустрічі з керівником практики від кафедри для консультацій та проміжного контролю виконання завдань (Google Meet, Zoom тощо). • Онлайн-обговорення питань, що виникають під час проходження практики. • Подання проміжних матеріалів для перевірки через електронну пошту. • Надання індивідуальних рекомендацій і роз'яснень щодо виконання завдань у дистанційному форматі.

Стратегія оцінювання результатів

Змістовий контент результатів навчання з практики	<p>Результати навчання з виробничої практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент», які можуть бути визначені, оцінені та відповідають вимогам 6 рівня НРК та включають такі компоненти:</p> <p>Знання – здобувач вищої освіти демонструє розуміння сутності, функцій та інструментів управлінської діяльності підприємства, зокрема методів аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, конкурентного середовища, цінової, збутової та комунікаційної політики. Він володіє знаннями щодо практичної організації процесів управління на підприємстві, принципів формування управлінської стратегії, методів оцінювання ефективності прийняття рішень і використання сучасних цифрових технологій в менеджменті.</p> <p>Уміння/навички – на основі засвоєної теоретичної бази здобувач вищої освіти здатний виконувати практичні завдання в сфері менеджменту підприємства, що включають: збір, систематизацію та аналіз ринкової інформації; оцінювання конкурентних позицій підприємства; участь у розробленні оперативних планів; формування пропозицій щодо вдосконалення товарної, цінової та збутової політики; підготовку матеріалів для комунікацій; аналіз цифрової активності підприємства та участь у створенні контенту; застосування інструментів CRM, аналітичних платформ; підготовку управлінської звітності.</p> <p>Практичні навички охоплюють роботу з внутрішньою документацією підприємства, участь у підготовці інформації для прийняття управлінських рішень, оцінювання ефективності комунікаційної активності, а також підготовку рекомендацій</p>
--	---

	<p>щодо підвищення ринкової привабливості продуктів або послуг підприємства.</p> <p>Комунікація – здобувач вищої освіти демонструє здатність ефективно взаємодіяти у професійному середовищі: з керівниками практики, працівниками та менеджерами інших підрозділів, партнерами та клієнтами. Він володіє навичками підготовки презентацій, ділового листування, ведення переговорів, обговорення управлінських рішень і представлення результатів виконаних завдань. Здатний коректно аргументувати власні пропозиції та брати участь у командній роботі над проектами.</p> <p>Відповідальність та автономія – здобувач вищої освіти демонструє уміння планувати власну діяльність у межах виробничих завдань, відповідально ставиться до виконання функціональних обов'язків та дотримується правил підприємства. Виявляє ініціативність, здатність до самостійного пошуку інформації та прийняття рішень у межах компетенцій. Дотримується професійної етики, стандартів якості та ефективної взаємодії зі стейкхолдерами.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів проходження виробничої практики здійснюється за бально-рейтинговою системою ДУІТЗ (максимум – 100 балів) з обов'язковим переведенням отриманих балів у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p>Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач вищої освіти повністю та якісно виконав програму практики, продемонстрував високий рівень професійних умінь, самостійності та відповідальності. Щоденник і звіт оформлені грамотно, повні та містять аналітичні матеріали. Відгук з підприємства – позитивний та відображає високий рівень виконання завдань.</p> <p>Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – програму практики виконано в повному обсязі, здобувач вищої освіти проявив достатньо високий рівень професійних компетентностей. У звіті та щоденнику наявні незначні недоліки, які не впливають на загальну якість. Відгук з підприємства – позитивний.</p> <p>Добре (С) – від 74 до 81 балів – основні завдання практики виконано, але окремі елементи подано без достатньої глибини або з незначними помилками. Документація оформлена правильно, проте містить окремі неточності. Рівень самостійності – достатній.</p> <p>Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – програму практики виконано частково. У звіті та щоденнику присутні помилки, окремі завдання розкриті поверхово. Самостійність роботи – на середньому рівні. Є зауваження від керівника практики.</p> <p>Задовільно (Е) – від 60 до 63 балів – завдання практики виконані не повністю, документація містить суттєві недоліки. Рівень практичної підготовки низький, спостерігається недостатня самостійність. Є зауваження щодо якості виконання робіт.</p> <p>Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач вищої освіти виконав програму частково, звіт та щоденник оформлені з численними помилками, рівень практичних умінь недостатній. Відсутня або незадовільна характеристика з підприємства.</p> <p>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – програму практики не виконано. Документація відсутня або не відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти не виконував завдання, не проявив самостійності та відповідальності.</p>
<p>Форма та методи контролю начальних досягнень</p>	<p>У межах практики передбачено два основні види контролю – поточний та підсумковий, які забезпечують комплексну оцінку професійної підготовки здобувача вищої освіти та відповідність виконаних завдань вимогам програми практики.</p> <p>Поточний контроль – проводиться протягом усього періоду практики та спрямований на перевірку того, як здобувач</p>

вищої освіти виконує завдання, визначені програмою. У процесі поточного контролю оцінюється регулярність та якість ведення щоденника практики, відповідальність та самостійність здобувача вищої освіти, а також дотримання ним посадових вимог та правил на підприємстві. Важливою складовою поточного контролю є проміжні оцінки керівника практики від підприємства, які відображають фактичний рівень залучення здобувача вищої освіти до виконання професійних обов'язків.

Підсумковий контроль – здійснюється після завершення практики та передбачає комплексну оцінку результатів виконаних завдань. Основними елементами підсумкового контролю є звіт з практики, щоденник практики, відгук з підприємства та презентація результатів або співбесіда з кафедрою – залежно від вимог наскрізної програми практики. Під час підсумкового контролю оцінюються повнота і якість аналітичних матеріалів у звіті, правильність оформлення щоденника, рівень професійної активності здобувача вищої освіти та його здатність аргументовано презентувати результати виконаної роботи.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою.

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники

- Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
- Кравчук І.І., Тарасович Л.В., Лавриненко С.О. та ін. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. І.І. Кравчука, Л.В. Тарасович. Житомир: Поліський національний університет. 2024. 384 с.
- Кундицький О.О. Менеджмент: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім І. Франка, 2021. 316 с
- Пічик К.В., Храпкіна В.В. Менеджмент: навч. посіб. Київ: Києво-Могилянська академія, 2021. 459 с
- Сидоров О.А., Альошина Т.В., Фісуненко Н.О., Сидорова Е.О. Менеджмент і адміністрування: підручник. Дніпро: Арт-Прес. 2023. 352 с.
- Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 258 с.

Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни

- Наскрізна програма практики за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент: ОПП «Менеджмент»/ Укладачі: О.В. Станіславик, О.П. Чукурна, Л.В. Галан. ДУІТЗ, 2025. 25 с.

Інформаційні ресурси

- Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
- Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. №1576-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
- Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. №40-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
- Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. №3356-XII URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>

- Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. №137/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр#Text>
- Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. N 3715-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
- Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
- Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. №2694-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
- Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

Рік введення силабусу – 2025 р.	Затверджено рішенням кафедри менеджменту та маркетингу (Протокол від 27 червня 2025 р.№11)	
	В.о. завідувача кафедри 	Людмила ГАЛАН
	Гарант освітньої програми 	Людмила ГАЛАН